

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: SK-3Csp/31/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120421621
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivo Parada
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:6120421621.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Ivom Paradam v spore žalobcu Intrum Slovakia s.r.o., Mýtina 48, 811 07 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 35 831 154, právne zastúpeného JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Mýtina 48, 811 07 Bratislava – mestská časť Staré Mesto, IČO: 37 927 795, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX B., právne zastúpeného Mgr. Matúšom Mackom, advokátom, Karpatská 804/10, 089 01 Svidník, IČO: 50 424 777, o zaplatenie sumy 14 277,64 eura s prísl., takto

rozhodol:

I. Žalobu zamieťa.

II. Žalovanému priznáva náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu, o ktorých výške bude rozhodnuté v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou doručenu Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 04.11.2020 domáhal proti žalovanému zaplatenia sumy 14 277,64 eura s prísl. Vec bola následne dňa 20.04.2021 postúpená Okresnému súdu Svidník.

2. Žalobu odôvodnil tým, že právny predchodca žalobcu, spoločnosť Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s., so sídlom: Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, poskytol žalovanému na základe zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 23.03.2017 pod číslom úverového účtu 5187759721 a reg. číslom 003337111220317 (ďalej aj ako „úverová zmluva“) úver vo výške 15 000 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť formou zmluvne dojednaných pravidelných mesačných splátok. V rozpore so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy dlžník svoj záväzok uhrádzať pravidelné mesačné splátky neplnil riadne a včas, čo žalobca preukazoval predloženým výpisom z úverového účtu. Právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu omeškaných úverových splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia predčasnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Nakoľko žalovaný napriek písomnej výzve právneho predchodcu žalobcu svoj dlh z titulu omeškaných úverových splátok nezaplatil, právny predchodca žalobcu v súlade so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy a v súlade s čl. Všeobecných obchodných podmienok s označením „Podmienky požadovanej predčasnej splatnosti úveru (okamžitá splatnosť úveru) zo strany veriteľa“ vyhlásil ku dňu 07.02.2018 predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru. Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávky z úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy bolo žalovanému doručené dňa 15.03.2018 v súlade s čl. Všeobecných obchodných podmienok s označením „Doručovanie a vyhlásenia klienta“. Nakoľko žalovaný v poskytnutej 7-dňovej lehote od doručenia oznámenia o vyhlásení predčasnej splatnosti úveru dlžnú sumu nezaplatil, voči právnemu predchodcovi žalobcu sa tak od 23.03.2018 dostal do omeškania so zaplatením dlžnej sumy spolu s príslušenstvom. Na základe

Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej medzi spoločnosťou Všeobecná úverová banka, a.s., ako postupcom a spoločnosťou Intrum Slovakia s.r.o. ako postupníkom dňa 14.02.2020 a Žiadosti o postúpenie a prevod zo dňa 02.03.2020 bola pohľadávka voči žalovanému z titulu nezaplateného úveru na základe úverovej zmluvy postúpená žalobcovi ako postupníkovi, o čom bol žalovaný upovedomený písomným oznámením postupcu o postúpení pohľadávky v súlade s ust. § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Výška postúpenej pohľadávky bola postupcom vyčíslená ku dňu 02.03.2020. Žalovaný bol vyzvaný právnym zástupcom žalobcu na zaplatenie dlžnej sumy z titulu nesplateného úveru. Žalobca si v tomto konaní uplatnil voči žalovanému len časť postúpeného nároku vo výške nesplatenej dlžnej istiny úveru vo výške 14 277,64 eura, spolu s príslušenstvom, ktorú žalovaný žalobcovi napriek predžalobnej upomienke nezaplatil.

3. Žalovaný k žalobe uviedol, že práve zo žalobcom predložených dokumentov jasne vyplýva záver, že právny predchodca žalobcu nepostupoval pri poskytovaní spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou, keďže síce nahliadol do príslušných databáz na účely preverenia platobnej disciplíny, resp. spoľahlivosti žalovaného, avšak informácie získané z tejto databázy nevyhodnotil správne. Poukázal na to, že v prvom rade zo strany právneho predchodcu žalobcu nemohlo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti spotrebiteľského úveru, keďže v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka takáto dohoda, resp. dohoda o takejto možnosti sa musí uzatvoriť písomne a byť súčasťou úverovej zmluvy. Takáto dohoda v danom prípade absentuje, teda nemohlo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, keďže takáto možnosť nie je dohodnutá v úverovej zmluve. Právny predchodca žalobcu nepostupoval s odbornou starostlivosťou pri poskytovaní spotrebiteľského úveru, keď už pred uzatvorením tejto úverovej zmluvy bolo 13 krát žalovanému odmietnuté zo strany rôznych subjektov poskytnutie spotrebiteľských úverov v rozsahu od 5 000 do 9 000 eur. Napriek tomu právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver vo výške 15 000 eur. Pred poskytnutím tohto spotrebiteľského úveru mal žalovaný uzatvorené dva spotrebiteľské úvery jeden so splátkou 75 eur druhý so splátkou 81 eur, spolu to je 156 eur. Splátka pri úvere, ktorý bol poskytnutý právnym predchodcom žalobcu v tomto prípade bola vo výške 205,41 eura, teda je evidentné, že žalovaný vzhľadom na svoju zľú finančnú situáciu nemohol zvládať splátky vo výške 156 eur, avšak napriek tomu mu právny predchodca žalobcu poskytoval úver so splátkou 204 eur. Taktiež skóre CB z danej listiny vyplýva, že je pri žalovanom označené písmenom C, čo je zlé skóre a teda jeho spoľahlivosť nie je dobrá. Z týchto informácií mohol právny predchodca žalobcu jasne dospieť k jednoznačnému záveru, ak by postupoval s odbornou starostlivosťou, že nebude môcť spotrebiteľ v budúcnosti plniť svoj záväzok a môže sa vystaviť riziku exekúcie a iným zrážkam, a teda nemal mu poskytnúť daný úver. Dôsledok porušenia týchto povinností zo strany právneho predchodcu veriteľa je to, že nemohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť spotrebiteľského úveru a tento spotrebiteľský úver je taktiež bezúročný a bez poplatkov. Keďže nemohlo dôjsť z dôvodu porušenia z týchto povinností k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti spotrebiteľského úveru, teda nemohlo dôjsť ani k platnému postúpeniu pohľadávky, keďže jednou z podmienok na platné postúpenie pohľadávky podľa § 17 ods.1 zákona o ochrane spotrebiteľa je to, aby bola buď vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru alebo po konečnej splatnosti. V danom prípade ani jedna z týchto podmienok nie je splnená a teda nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky. Taktiež namietal platnosť právneho úkonu, ktorým malo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, keďže v tejto listine nie je uvedené nezaplatením ktorej splátky boli splnené podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, teda je tento právny úkon s poukazom na § 37 Občianskeho zákonníka neurčitý a teda neplatný, čiže aj z tohto dôvodu nemohlo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti a následne ani k platnému postúpeniu pohľadávky. Keďže nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky, z toho jasne vyplýva, že žalobca nedisponuje dostatkom aktívnej vecnej legitímácie vystupovať v tomto konaní na strane žalobcu a teda navrhol súdu, aby žalobu v celom rozsahu zamietol a v prípade úspechu priznal žalovanému právo na náhradu trov konania.

4. Súd vykonal dokazovanie Zmluvou o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 23.03.2017 pod číslom úverového účtu 5187759721 a reg. číslom 003337111220317, Všeobecnými obchodnými podmienkami VÚB a.s., Oznámením o vyhlásení predčasnej splatnosti pohľadávky z úveru s výzvou na zaplatenie dlžnej sumy zo dňa 08.02.2018 + doručenka, Rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 14.02.2020, Oznámením o postúpení pohľadávky zo dňa 06.03.2020 a Listinou označenou ako „Dáta dopytu“.

5. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

6. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

7. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

8. Podľa § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

9. Podľa § 524 ods. 2 Občianskeho zákonníka s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

10. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

11. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

12. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

13. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“) ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

14. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v žalobe sa okrem všeobecných náležitostí podania uvedie označenie strán, pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, označenie dôkazov na ich preukázanie a žalobný návrh.

15. Podľa § 132 ods. 2 CSP opísanie rozhodujúcich skutočností nemožno nahradiť odkazom na označené dôkazy.

16. Podľa § 215 ods. 1 CSP súd rozhodne na základe zisteného skutkového stavu.

17. V zmysle § 565 Občianskeho zákonníka sa na to, aby mohol byť úver zosplatený (vyhlásená okamžitá splatnosť úveru) vyžaduje písomná dohoda zmluvných strán. Takáto dohoda zmluvných strán v danom prípade absentuje, keďže nie je súčasťou Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ č. 003337111000317 zo dňa 23.03.2017. Nemohlo preto dôjsť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, tak ako to deklaruje žalobca, resp. právny predchodca žalobcu.

18. K zosplateniu úveru nemohlo dôjsť ani z dôvodu viacerých pochybení zo strany VÚB, a.s. (ďalej len „právny predchodca žalobcu“ alebo „veriteľ“), ktoré sú uvedené nižšie. Keďže v danom prípade nemohlo

dôjsť k zosplatneniu úveru a žalobca nie je bankou, nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky z veriteľa na žalobcu v zmysle príslušných ustanovení zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „ZoSÚ“).

19. K zosplatneniu úveru a platnému postúpeniu pohľadávky z veriteľa na žalobcu nemohlo dôjsť, okrem vyššie uvedeného, z minimálne dvoch súčasne existujúcich pochybení zo strany veriteľa: Právny predchodca žalobcu nepostupoval pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere s odbornou starostlivosťou, keďže nesplnil povinnosť uloženú mu zákonom v § 7 ods. 1 ZoSÚ. Súd dáva do pozornosti hlavne listinu označenú ako „Dáta dopytu“ (č. l. 146 spisu), z ktorej vyplýva, že v čase keď právny predchodca žalobcu poskytol predmetný úver žalovanému, žalovaný mal uzatvorené ďalšie dva úverové vzťahy s mesačnou splátkou 75 eur a 81 eur, spolu 156 eur.

20. Veriteľ je pri posudzovaní schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver okrem prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver povinný zohľadniť aj príjmy, výdavky a rodinný stav spotrebiteľa. Tieto skutočnosti je veriteľ povinný zisťovať od spotrebiteľa, ktorý je povinný pravdivo uviesť požadované údaje, avšak veriteľ sa nemôže obmedziť len na tvrdenia uvádzané spotrebiteľom, je povinný spotrebiteľom uvedené údaje náležite overiť. Či došlo k relevantnému overeniu príjmov, výdavkov a rodinného stavu, žalobca nepreukázal.

21. Zo zoznamu žiadostí na 4. strane tejto listiny vyplýva, že do 23.03.2017, čo je deň uzatvorenia Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ č. 003337111000317, boli žalovanému odmietnuté žiadosti o spotrebný alebo osobný úver vo výške od 500 eur do 9 000 eur spolu 13x. Z 2. strany tejto listiny vyplýva, že žalovaného „CB Skóre“ je na stupnici od A do M, kde A je najhoršie a M najlepšie skóre, na písmene C, čo je hodnotené ako Zlé skóre. Napriek týmto informáciám, ktorými právny predchodca žalobcu disponoval, žalovanému poskytol spotrebiteľský úver vo výške 15 000 eur, s výškou mesačnej splátky 205,41 eura. Súd je toho názoru, že právny predchodca žalobcu postupoval pri poskytovaní úveru čisto formálne, kedy síce nahliadol do databáz za účelom overenia schopnosti žalovaného splácať úver, avšak takto získané informácie nevyhodnotil správne, teda nepostupoval s odbornou starostlivosťou.

22. Žalobca nepredložil dôkaz o tom, že jeho právny predchodca overoval výšku príjmov žalovaného, že zisťoval jeho rodinný stav a pravidelné mesačné výdavky.

23. Podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ: „Veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.“

24. Podľa § 11 ods. 2 ZoSÚ: „Ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladenia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.“

25. Zo strany právneho predchodcu žalobcu došlo k hrubému porušeniu povinnosti postupovať pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere s odbornou starostlivosťou, preto nemohlo dôjsť k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru (prvá veta § 11 ods. 2 ZoSÚ) a navyše predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov (druhá veta § 11 ods. 2 ZoSÚ).

26. Súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20CoCsp/20/2020, z 23.09.2020, z ktorého súd cituje:

„9. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.“

11. S poukazom na citované zákonné ustanovenia aj odvolací súd konštatuje, že je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klientov žalobcom. Pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako je tomu aj v prejednávanej veci, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, teda § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, Zákon o spotrebiteľských úveroch a ďalšie. Bolo na žalobcovi, aby nepochybne preukázal,

že bonitu žalovanej náležite skúmal a že si splnil povinnosti plynúce pre neho z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z..

12. Odborná starostlivosť predpokladá overenie údajov, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, resp. objektívne podložil minimálne potvrdením zamestnávateľa, nepochybne kľúčová je i povinnosť veriteľa využívať verejne dostupné informácie, akými sú, napr. štátom publikované údaje o životnom a existenčnom minime podľa zákona č. 110/2006 Z. z. a tieto porovnávať so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch (do pozornosti rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 33Cdo/2178/2018).

13. Súd prvej inštancie správnym spôsobom zistil, že žalobca overoval bonitu žalovanej iba na podklade informácií poskytnutých žalovanou v žiadosti o poskytnutie úveru, z reportu zo Sociálnej poisťovne a prostredníctvom SRBI (CREDIT REPORT - ANALYTIC). Žalobca síce zhromaždil o žalovanej isté množstvo informácií, tieto však dostatočne nevyhodnotil. Žalobca si na základe získaných informácií nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalovanej, nakoľko vôbec nemal preukázaný príjem žalovanej hodnovernými dokladmi, napriek tomu jej poskytol úver. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Zákon účinný v čase uzatvorenia zmluvy síce vyslovene neustanovoval, že dodávateľ je povinný skúmať aj výdavky žiadateľa o úver, avšak z dikcie: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Takýto spôsob zisťovania bonity klienta možno charakterizovať ako posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa (bez zistenej výšky či samotnej existencie pravidelného mesačného príjmu žalovaného a jeho výdavkov) a účelové použitie údajov o sociálno-ekonomickej situácii spotrebiteľa na vytvorenie zdania väčšej schopnosti spotrebiteľa splácať úver, ako tomu v skutočnosti je, čo spôsobuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru (§ 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z.). Žalobca mal vedomosť, že žalovaná spláca ešte iný úver a to mesačne vo výške 270,- eur. Už samotná skutočnosť, že žalovaná požiadala o úver za účelom splatenia iných podlžností, mala mať za následok zvýšenú pozornosť veriteľa, ktorému nemalo postačovať neosvedčené tvrdenie žalovanej o výške jej vymeriavacieho základu. Ak žalobca uviedol, že bral do úvahy pomer príjmu k výdavkom muselo mu byť zrejmé, že medzi mesačným príjmom 520,- eur a celkovými výdavkami vo výške 440,- eur (270,- eur úver a 170,- výdavky na domácnosť) existuje značný nepomer. Za tohto stavu je nutné konštatovať, že v konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť.“

27. Taktiež súd poukazuje na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 6Co/171/2016, z 27.10.2016, z ktorého súd cituje:

„30. Žalobca nijako nepreukázal, že by ho zaujímala bonita a stav núdze žalovaného a či žalovaný dokáže plniť záväzky z úverového vzťahu. Žalovanému príjmy nestačili a potvrdzuje to aj ďalší úver, ktorý si zobral od ďalšej nebankovky Provident financial. Pokiaľ ide o určitú mieru ľahkomyseľnosti žalovaného, odvolací súd považuje aj ľahkomyseľnosť dlžníka za kvalifikačné kritérium, ktoré je spôsobilé privodiť nadvládu veriteľa nad dlžníkom. Pokiaľ žalobca ako veriteľ využil takúto ľahkomyseľnosť, musí niesť dôsledky, a to aj pri nedbanlivosti pri overovaní si bonity žalovaného, životných nákladov a celkovej schopnosti splácať úver. Žalobca pri poskytovaní úveru zanedbal možnosti a schopnosti žalovaného spotrebiteľa splácať úver a prvostupňový súd veľmi správne odmietol priznať aj akékoľvek trovy, ktoré sa môžu na prvý pohľad zdať primerané, ale pre človeka v núdzi potenciálne spôsobilé prispieť k nezvládnuteľnému zadlženiu. Je dôležité, aby žalovaný ako spotrebiteľ finančnej služby žalobcu nezanevrel na služby a aby mohol s prehľadom zvládnuť úverový vzťah bez jeho extrémneho navýšenia (čl. 38 Charty základných práv EÚ) (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 3Co/151/2013 z dňa 25.09.2013).

31. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy sa zameral len na zistenie príjmových pomerov žalovanej a jej schopnosť splácať úver vôbec neskúmal. Podľa tvrdenia žalovanej pri uzatváraní zmluvy sa zástupca

žalobcu zaujímal o jej príjmy a o nič iné a to i napriek upozorneniu zo strany žalovanej na existenciu ďalších úverov. Za dôkaz podporujúci toto tvrdenie je potrebné považovať i samotnú zmluvu o úvere. V nej okrem údajov zameraných na zamestnanie a príjem žalovanej iné údaje obsiahnuté nie sú. V priebehu konania žalobca ničím právne významným nepreukázal, aby mal akúkoľvek snahu čo i len formálne zisťovať celkovú zadlženosť žalovanej a teda jej schopnosť platiť ďalší poskytnutý úver. Cieľom žalobcu bolo bez akýchkoľvek pochybností dosiahnutie zisku, bez ohľadu na to, že žalovaná vzhľadom na svoju vysokú zadlženosť množstvom ďalších úverov nebola objektívne schopná dlh takto vzniknutý uhradiť, nakoľko celková výška mesačných splátok úverov presahovala výšku jej príjmu. Žalobca pri uzatváraní úverovej zmluvy nepostupoval s náležitou odbornou starostlivosťou a ani so zaužívanou praxou a zvyklosťami pri poskytovaní úverov. Takéto jeho konanie nie je možné hodnotiť inak ako konanie priečiace sa dobrým mravom v dôsledku čoho je ním uzatvorená zmluva neplatná podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka (rozsudok Krajského súdu v Prešove č.k. 7Co/134/2012 zo dňa 24.01.2013). 32. Dôsledkom podcenenia bonity nie je neplatnosť zmluvy ale neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nebanalnosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. To, že žalovaná za stavu finančnej tiesne prijala peňažné prostriedky, je pochopiteľné a prirodzené. Ide o veľmi častý prípad, kedy sú osoby z dôvodu značne nepriaznivej finančnej situácie dotlačené vstúpiť do úverových vzťahov. Prístup spotrebiteľa je prirodzený, čo sa ale nedá povedať o veriteľovi, ktorý je podnikateľom v oblasti sledovanej centrálnou bankou. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženie platby bez toho, aby bolo zrejmé, čo postretne dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Je nelogické až hazardné, poskytovať úver osobe za podmienok, ktoré neprivodia nič iné len následný súdny spor, exekúciu, navyšovanie zadĺženia. V celoštátnom meradle vysoko participujú obdobné úverové vzťahy na vzniku nadmerného počtu exekúcií (D.- prebiehajú-viac-ako-3-miliónyexekúcií). Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke. Zmyslom a cieľom úverovania nemôže byť sledovanie exekúcie obyvateľstva, najmä u subjektov personálne vybavených v oblasti právnej ako aj ekonomickej. 34. Len pre porovnanie odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ustanovenia švajčiarskeho KKG - spolkový zákon o spotrebných úveroch - predstavujú kogentné právo. Úverom podliehajúcim tomuto zákonu sa rozumie pôžička dodávateľa(t.j. k poskytovaniu finančných služieb oprávnenej fyzickej alebo právnickej osoby) spotrebiteľovi v rozmedzí cca 350 - 56000 eur. Podľa článku 14 nesmie úroková sadzba pri úvere prekročiť spravidla 15 %, pričom stanovenie úrokovej sadzby sa orientuje na najvyššie prípustné úrokové sadzby stanovené národnou bankou. Zmluvy, ktoré túto úrokovú sadzbu nerešpektujú, sú neplatné. Zákon ďalej ukladá poskytovateľovi povinnosť overovať bonitu spotrebiteľa a pre prípad, že tak neurobí, nariaďuje sankcie. Keď poskytovateľ hrubo poruší túto preverovaciu povinnosť môže napríklad stratiť celú poskytnutú sumu vrátane úrokov aj poplatkov.“

28. Keďže veriteľ nekonal pri uzatváraní spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, nemohol vyhlásiť predčasnú splatnosť spotrebiteľského úveru, ktorý je predmetom tohto konania, a preto neboli splnené podmienky na postúpenie pohľadávky z veriteľa na žalobcu.

29. Podľa znenia § 17 ods. 1 ZoSÚ „Práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a a) ide o prechod alebo postúpenie z veriteľa oprávneného poskytovať spotrebiteľský úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu (zákon o bankách) na veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), banku, zahraničnú banku alebo pobočku zahraničnej banky a b) prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.“

30. V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia sa na platné postúpenie pohľadávky, podľa § 17 ods. 1 ZoSÚ vyžaduje kumulatívne splnenie podmienky podľa písm. a) aj podľa písm. b), čo v danom prípade nebolo splnené.

31. Taktiež je neplatný právny úkon, ktorým malo dôjsť k vyhláseniu predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom z 08.02.2018 neobsahuje informáciu, na základe ktorých konkrétnych ustanovení spotrebiteľskej zmluvy došlo k vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, ani informáciu, nezaplatením ktorej splátky boli splnené predpoklady na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru. Od splatnosti takejto splátky totižto začína plynúť premlčacia doba a táto skutočnosť je pre obranu v súdnom konaní veľmi dôležitá. Právny úkon neobsahujúci informáciu nezaplatením ktorej splátky boli splnené predpoklady na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru je potrebné považovať za neurčitý, nejasný, vyvolávajúci otázky a preto neplatný pre jeho neurčitosť v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

32. V tomto smere súd cituje z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2017 zo dňa 28.06.2018, bod 27 odôvodnenia: „.... Odvolací súd tiež poznamenáva, že taký právny úkon, akým je zosplatenie celého dlhu by mal obsahovať dôležitý údaj a to identifikáciu tej nezaplatennej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatenie celého dlhu. Práve totiž od splatnosti tejto splátky sa začína počítať premlčacia doba podľa §103 OZ. Preto možno celkom opodstatnene konštatovať nad rámec potreby pre rozhodnutie v merite veci, že právny úkon, ktorým veriteľ zosplatnil celý dlh je na úkor určitosti, nejasný, vyvoláva otázky a preto neplatný pre jeho neurčitosť (§37 ods.1 OZ).“

33. Ďalej súd cituje z rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 7CoCsp/14/2021 zo dňa 29.11.2021: „16. Nešpecifikácia konkrétnej splátky, pre ktorú bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, spôsobuje neurčitosť takéhoto úkonu, nakoľko bez takejto špecifikácie nemožno posúdiť splnenie zákonom vyžadovanej podmienky vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňujúcej uplatnenie práva podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka najskôr až po uplynutí presne špecifikovanej zákonnej lehoty od omeškania so zaplatením nie akejkolvek, ale veriteľom konkrétne určenej splátky, čo je významné najmä v prípade dlhodobého neuhrádzania splátok zo strany dlžníka. Nedodržanie zákonom stanovenej lehoty na uplatnenie práva vyplývajúceho z ust. § 565 Občianskeho zákonníka, totiž spôsobuje absolútnu neplatnosť takéhoto úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka).

17. Okrem vyššie uvedeného, zosplatenie má zásadný vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka, ako aj ust. § 53 ods. 9 tohto právneho predpisu upravujú len zákonné podmienky zosplatenia celého peňažného dlhu pre nezaplatenie splatnej splátky. Samy o sebe nemajú vplyv na začiatok plynutia premlčacej doby. Tento je právne upravený v ust. § 103 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak bolo dohodnuté plnenie v splátkach, začína plynúť premlčacia doba jednotlivých splátok odo dňa ich zročnosti. Ak sa pre nesplnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh (§ 565), začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nesplnenej splátky. Uvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú došlo k zosplateniu, má preto zásadný vplyv i na začiatok plynutia premlčacej doby. Pri súčasnej právnej úprave určenie začiatku plynutia premlčacej doby umožňuje posúdiť, či k premlčaniu došlo alebo nie. Ustanovenie § 54a Občianskeho zákonníka totiž neumožňuje vymáhať a ani platne zabezpečiť premlčané právo zo spotrebiteľskej zmluvy. Za vymáhanie premlčaného práva zo spotrebiteľskej zmluvy sa pritom rozumie súdne konanie, exekučné konanie a rozhodcovské konanie.

18. Neuvedenie konkrétnej splátky, pre ktorú žalobca jednorazovo predčasne zosplatnil celý dlh, vyplývajúci z úveru, spôsobuje absolútnu neplatnosť tohto jednostranného právneho úkonu žalobcu pre jeho neurčitosť (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka).“

34. Taktiež súd cituje z rozsudku Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2CoCsp/30/2021 zo dňa 19.01.2022: „22. Ako už bolo uvádzané, právny predchodca žalobcu pristúpil k zosplateniu dlhu listom zo dňa 23.11.2017. Žalobca neuviedol, pre ktorú konkrétnu nezaplatenú splátku vyhlásil predčasnú splatnosť úveru. Aj podľa odvolacieho súdu žalobca mohol vyhlásiť predčasnú splatnosť už v marci 2015 a nie až 2 roky potom (pre viac ako 3-mesačné omeškanie splátky splatnej 16.01.2015 a po neuhradení 3 splátok, t. j. 16.03.2015), nasledujúcim dňom 17.03.2015 začala plynúť 3-ročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 17.03.2018, v závislosti od čoho súd prvej inštancie s poukazom na okamih doručenia žalobného návrhu príslušnému súdu (dňa 29.04.2020) správne posúdil uplatnený nárok žalobcu ako premlčaný. Odvolací súd tiež poznamenáva, že taký právny úkon, akým je zosplatenie celého dlhu,

by mal obsahovať dôležitý údaj, a to identifikáciu tej nezaplatenej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu.“

35. Je potrebné poukázať aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.01.2024, kde sa explicitne Najvyšší súd Slovenskej republiky zaoberal otázkou platnosti zosplatnenia pre neuvedenie presnej špecifikácie splátky, pre ktorú došlo k zosplatneniu celého dlhu. Súd cituje bod 14.2. odôvodnenia tohto uznesenia: „Dovolací súd uvádza, že pre spotrebiteľské vzťahy, ktorým je i ten v prejednávanej veci môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky až najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (§ 53 ods. 9). V súvislosti s úpravou režimu straty výhody splátok zákonodarca v § 53 ods. 9 OZ zavádza nové pravidlo, z ktorého vyplýva, že veriteľ (v postavení dodávateľa) môže požadovať splnenie celého dlhu pre nesplnenie niektorej zo splátok za podmienok, že uplynuli 3 mesiace od omeškania so zaplatením príslušnej splátky a že upozornil dlžníka (v postavení spotrebiteľa) v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva veriteľa podľa § 565 Občianskeho zákonníka je teda podmienená tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil dlžníka na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. Z § 565 veta druhá Občianskeho zákonníka vyplýva iba to, že veriteľ môže žiadosť o jednorazové vrátenie nesplatených dlžnej sumy využiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky a môže tak urobiť až po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením zmeškanej splátky (§ 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka). V prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ustanovením § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatnenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatnení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh.“

36. Výzvou na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom z 08.02.2018 nedošlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, a preto nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu (§ 17 ods. 1 ZoSÚ).

37. Zo strany veriteľa nemohlo dôjsť, resp. nedošlo k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru, a preto neboli splnené zákonné podmienky na postúpenie pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu.

38. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že na strane žalobcu nie je daná aktívna vecná legitímácia, a preto súd žalobu zamietol.

39. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

40. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

41. Súd priznal žalovanému náhradu trov konania proti žalobcovi v plnom rozsahu, pretože mal plný úspech vo veci a uplatnil si ich náhradu. O ich výške súd rozhodne v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na tunajšom súde.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Len do uplynutia lehoty na podanie odvolania môže odvolateľ rozšíriť rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda ako aj meniť a dopĺňať odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatný rozsudok súdu prvej inštancie, ktorý predchádzal rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v predošlom odseku, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.